

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1979/2020
11.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Петар Јовчић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства одбране РС, коју заступа Војно правобранилаштво – Одељење у Нишу, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4234/2019 од 24.09.2019. године, у седници већа одржаној дана 11.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4234/2019 од 24.09.2019. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Врању П 191/2019 од 21.05.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде права личности утврђене правноснажном пресудом Вишег суда у Врању П 1015/2017 од 07.05.2018. године, исплати износ од 80.000,00 динара са законском затезном каматом од 07.05.2018. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 6.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 4234/2019 од 24.09.2019. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 72/11...87/18), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на коме је заснована правноснажна пресуда, пресудом Вишег суда у Врању П 1015/17 од 07.05.2018. године, усвојен је тужбени захтев АА из ... према туженој Републици Србији и утврђено је да је закључком Владе РС број 401-161/2008-01 од 17.01.2008. године, повређено начело једнаких права и обавеза чиме је извршена дискриминација на основу места пребивалишта ратног војног резерviste, као учесника у рату 1999. године. На основу наведене пресуде, тужилац је у новој парници истакао захтев за накнаду нематеријалне штете. У току првостепеног поступка по захтеву за накнаду нематеријалне штете, тужена је истакла приговор застарелости тужиоцевог потраживања. Првостепени суд је усвојио приговор застарелости потраживања и донео побијану пресуду. Разлоге наведене у првостепеној пресуди, прихватио је и Апелациони суд у Нишу.

Према становишту нижестепених судова објективни рок застарелости тужиоцевог потраживања из члана 376. став 2. ЗОО, рачуна се од доношења закључка Владе РС од 17.01.2008. године, те је до подношења тужбе у овој парници 18.02.2019. године, овај рок протекао. Објективан рок застарелости од 5 година почео је да тече од 17.01.2008. године, а не од наступања правноснажности пресуде Вишег суда у Врању П 1015/2017 од 07.05.2018. године, јер је реч о деклараторној пресуди којом се не ствара никаква промена у спорном материјално - правном односу, већ се само утврђује да такав однос постоји и пре доношења пресуде и независно од њеног доношења.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно закључили да тужбени захтев за исплату накнаде нематеријалне штете није основан јер је наступила застарелост потраживања, у смислу члана 376. Закона о облигационим односима.

Према закључку Врховног касационог суда од 14.11.2017. године тужба за утврђење постојања дискриминације не застарева, потраживање ради накнаде штете (материјалне и нематеријалне) застарева у роковима из члана 376. Закона о облигационим односима, а рок застарелости захтева за накнаду штете по основу дискриминације почиње да тече од момента доношења закључка Владе РС од 17.01.2008. године.

Одредбом члана 376. ставом 1. ЗОО прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од кад је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило, а ставом 2. да у сваком случају ово потраживање застарева за пет година од кад је штета настала.

Сагласно изнетом, с обзиром да потраживање ради накнаде штете застарева у роковима из члана 376. ЗОО, то је по оцени Врховног касационог суда правилна одлука нижестепених судова о неоснованости тужбеног захтева за накнаду нематеријалне штете.

У конкретном случају, протекао је субјективни рок од 3 године (као и објективни рок од 5 година) почев од дана када је по закључку Владе РС од 17.01.2008. године, ратним војним резервистима признато право на новчану накнаду у смислу члана 5. закључка јер је тужилац тужбу за накнаду нематеријалне штете поднео 18.02.2019. године.

Неосновани су наводи ревизије којима се истиче да се почетак рока застарелости за накнаду нематеријалне штете рачуна од дана утврђења да је дискриминација извршена. Наиме, постојање дискриминације извршене споразумом од 11.01.2008. године и закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године, насталим пре ступања на снагу Закона о забрани дискриминације („Службени гласник Републике Србије“, број 22/09 - ступио на снагу 07.04.2009. године), цени се на основу члана 21. Устава Републике Србије и члана 14. Европске Конвенције о људским правима. Пресуда Вишег суда у Врању П 1015/2017 од 07.05.2018. године, којом се утврђује да је тужилац дискриминисан је деклараторног карактера којом није установљено, већ је само утврђено, постојање дискриминације тужиоца, из чега следи да је дискриминација тужиоца наступила независно од доношења пресуде и пре доношења пресуде. Сходно наведеном, не може се рок застарелости потраживања на име накнаде нематеријалне штете због дискриминације рачунати од дана утврђења да је дискриминација извршена, већ објективни рок застарелости потраживања почиње да тече од момента доношења закључка Владе РС од 17.01.2008. године, а потраживање застарева у роковима из члана 376. ЗОО.

На основу изнетог, применом члана 414. става 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Применом члана 165. става 1. у вези чланова 153. и 154. ЗПП, Врховни касациони суд је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка с обзиром да тужилац није успео у том поступку.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић